Dosarul nr.2-12820/24
2-24108184-12-2-26092024

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

08 iunie 2026 mun.Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Centru
Instanța de judecată compusă din:
Președintele ședinței, judecător Andrei Ojoga
Grefier Valentina Perjeru, Lusine Sarchisean

examinând în ședință publică cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de *****, *****, *****, *****, *****, ***** și ***** împotriva *****, intervenient accesoriu ***** privind stabilirea gradului de vinovăție, încasarea indemnizației unice, încasarea sumelor și prejudiciilor morale,

c o n s t a t ă:

La 25 septembrie 2024, *****, ***** și *****, în nume propriu și în interesele copiilor minori *****, *****, ***** și *****, prin intermediul avocatului, au depus cerere de chemare în judecată împotriva *****, intervenient accesoriu *****, solicitând stabilirea gradului de vinovăție, încasarea indemnizației unice, încasarea sumelor și prejudiciilor morale.

Potrivit fișei de repartizare din 26 septembrie 2024, cererea a fost repartizată prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor judecătorului Andrei Ojoga.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 01 octombrie 2024, cererea de chemare în judecată a fost acceptată spre examinare.

Argumentele participanților la proces

Argumentele părții reclamante

La 24 august 2023, în urma electrocutării în timpul executării atribuțiilor de serviciu a decedat tatăl, fiul și fratele reclamanților - ***** (în continuare *decedatul*) care activa la pârât în funcția de tehnician telecomunicații.

Conform cercetării efectuate de Inspectoratul de Stat al Muncii s-a finalizat ancheta prin emiterea procesului-verbal de cercetare a accidentului de muncă mortal nr.***** cu concluziile de la pct.8 că atât decedatul cât și șeful SEI Ștefan Vodă – ***** au încălcat normele din domeniul securității muncii, muncitorul decedat - ***** care aflându-se sub influența băuturilor alcoolice și-a pus viața în pericol.

La 23 aprilie 2024 a fost depusă cererea prealabilă la cancelaria pârâtului, iar la 18 mai 2024 a primit răspunsul de refuz în satisfacerea cererii de negociere a vinovăției celor implicați și achitarea benevolă a despăgubirilor.

Având în vedere că pârâtul, deși sunt o mulțimea de persoane vătămate indirect (victime prin ricoșeu) inclusiv 4 copii minori, nu a acceptat măcar să aibă o discuție pentru a încerca încheierea unei tranzacții de împăcare.

Prin urmare, generic prezenta acțiune face parte din categoria acțiunilor civile unde se cere atragerea la răspunderea civilă delictuală a pârâtului pentru prejudiciul adus prin deces.

Având în vedere că la momentul scrierii prezentei cereri de chemare în judecată nu se cunosc toate circumstanțele producerii accidentului, nu poate fi solicitată exact atribuirea unui grad de vinovăție. Astfel, își rezervă dreptul posibil să o facă prin concretizarea prezentei cereri de chemare în judecată ulterior după finalizarea dezbaterilor judiciare, însă chiar în lipsa acestei solicitări exprese (de numire a unui grad exact de vinovăție), la fel cum și va demonstra întrunirea tuturor condițiilor de atragere la răspunderea civilă delictuală (prejudiciu, fapta ilicită, legătura de cauzalitatea și vinovăția) ulterior prin cerere de concretizare după ce vor avea o cunoaștere mai bună despre cele întâmplate.

Potrivit extrasului din contul salarial al decedatului – *****, acesta nu are lucrate 24 luni complete la *****. Prin urmare, se va aplica pct.14 din Regulamentul aprobat prin hotărârea Guvernului nr.513 din 1993:

Informație preluată din contul salarial al decedatului:

1. august 2023, salariu = 10794,92 lei;
2. iulie 2023, salariu = 12246,59 lei;
3. iunie 2023, salariu = 10727,09 lei;
4. mai 2023, salariu = 8892,95 lei;
5. ~~aprilie 2023, se exclude din cauza că decedatul s-a aflat în concediu de odihnă anual, conform codului 160 din categoria persoanelor asigurate~~;
6. martie 2023, salariu = 9080,16 lei;
7. februarie 2023, salariu = 9013,14 lei;
8. ~~ianuarie 2023, se exclude deoarece decedatul s-a aflat în concediu de boală, conform codului 15311~~;
9. ~~decembrie 2022, se exclude - aflare în concediu de odihnă~~;
10. ~~noiembrie 2022, se exclude - aflare în concediu de odihnă~~;
11. octombrie 2022, salariu = 8669,59 lei;
12. septembrie 2022, salariu = 8639,17 lei;
13. august 2022, salariu = 7872,50 lei;
14. iulie 2022, salariu = 7027,58 lei;
15. iunie 2022, salariu = 6700 lei;
16. mai 2022, salariu = 5700 lei;
17. aprilie 2022, salariu = 6018,18 lei;
18. martie 2022, salariu = 1813,64 lei (7 zile).

Astfel câștigul real al decedatului pe întreaga perioadă de muncă pentru 13 luni complete și 7 zile din martie 2022, a constituit suma de 113195,51 lei.

Suma de 113195,51 lei este câștigul real al decedatului pe întreaga perioadă de muncă, constituită din 281 zile, ce reiese din 13 luni complete de muncă și 7 zile din luna martie 2022. În această ordine de idei, conform pct.10 lit.c) din contractul individual de muncă s-a stabilit săptămânii de muncă cu 5 zile lucrătoare.

Respectiv conform Hotărârii Guvernului nr.426 din 2004 privind aprobarea Modului de calculare a salariului mediu la pct.7, stabilește că „la determinarea salariului mediu se aplică următoarele normative de timp: 21,1 zile - numărul mediu de zile lucrătoare pe lună cu săptămâna de lucru de 5 zile”.

Corespunzător, 13 luni complete x 21,1 + 7 zile muncite din luna martie 2022 = 281 zile pentru care a primit salariu de 113195,51 lei / 281 zile = 402,83 lei salariu mediu zilnic x 21,1 zile de muncă lunar pentru săptămâna de muncă cu 5 zile lucrătoare = 8499,73 lei salariu mediu lunar x 12 = 101996,80 lei salariu anual x 34 ani neajunși până la vârsta de 62 ani (la momentul

decesului avea vârsta de 28 ani) = 3467891,20 lei suma totală a indemnizației unice pentru deces în accident de muncă în proporție de 100%.

Cu privire la achitarea despăgubirilor pentru pierderea întreținătorului pentru 4 copii minori și pentru soția care are grijă de copii minori ai decedatului până la vârsta de 14 ani, se indică următoarele.

Trei copii minori ai decedatului, cât și mama lor au dreptul de a cere despăgubiri pentru pierderea întreținătorului ori unicul întreținător era decedatul.

Potrivit paginii oficiale a Biroului de Statistică al RM, minimum de existență pe anul 2023 pentru copii ce locuiesc în RM a constituit suma de 2822,10 lei, iar pentru femei cu vârstă aptă de muncă minimul de existență a constituit suma de 2806,50 lei lunar.

Prin urmare, sunt îndreptățiți să ceară achitarea lunară a despăgubirilor pentru pierderea întreținătorului din luna decesului (august 2023) până la împlinirea vârstei de 18 ani sau până la împlinirea vârstei de 23 ani a fiecărui copil al decedatului, dacă după împlinirea vârstei de 18 ani își vor continua studiile la secția zi din cadrul unei instituții de învățământ, iar mama copiilor la fel are dreptul de a solicita despăgubirile lunar din luna decesului (august 2023) până la împlinirea vârstei de 14 ani a ultimului copil din cei patru copii ai decedatului.

Cu privire la prejudiciul moral menționează că, având în vedere de faptul că a decedat din cauza vinovăției inclusiv a prepușilor pârâtului una din persoanele cele mai apropiate reclamanților, și anume mama și-a pierdut fiul, copiii tatăl și respectiv fratele și-a pierdut fratele, astfel li s-a adus un mare prejudiciu irecuperabil astfel și un mare prejudiciu moral prin suferințele fizice și psihice pe care le-au îndurat și le îndură până și în prezent.

Dat fiind faptul că pârâtul nu a avut nici cea mai mică inițiativă de a le repara prejudiciul moral suferit, solicită suma de 200000 lei cu titlu de prejudiciu moral pentru fiecare solicitant sus indicat, membru al familiei decedatului cu excepția fostei soții cu care era în divorț, în total 1200000 lei.

Solicită părțile reclamante: admiterea cererii de chemare în judecată; stabilirea gradului de vinovăție civil delictuală pentru producerea accidentului de muncă a persoanelor implicate; încasarea din contul pârâtului ***** conform procentajului gradului de vinovăție stabilit în contul reprezentantului legal al copiilor minori ai decedatului și anume ***** a indemnizației unice pentru deces în accident de muncă din sumă de 3467891,20 lei; obligarea achitării lunare din contul pârâtului ***** în contul reprezentantului legal al copilului minor – *****, conform procentajului gradului de vinovăție stabilit, pentru copilul decedatului, ***** din luna august 2023 din suma de 2822,10 lei până la vârsta de 18 ani sau 23 de ani dacă își va continua studiile la secția zi din cadrul instituțiilor de învățământ cu indexarea anuală a acestei sume în funcție de rata inflației stabilită de BNM; obligarea achitării lunare din contul pârâtului ***** în contul reprezentantului legal al copilului minor – *****, conform procentajului gradului de vinovăție stabilit, pentru copilul decedatului – ***** din luna august 2023 din suma de 2822,10 lei până la vârsta de 18 ani sau 23 de ani dacă își va continua studiile la secția zi din cadrul instituțiilor de învățământ cu indexarea anuală a acestei sume în funcție de rata inflației stabilită de BNM; obligarea achitării lunare din contul pârâtului ***** în contul reprezentantului legal al copilului minor – *****, conform procentajului gradului de vinovăție stabilit, pentru copilul decedatului – Pușca Nichita din luna august 2023 din suma de 2822,10 lei până la vârsta de 18 ani sau 23 de ani dacă își va continua studiile la secția zi din cadrul instituțiilor de învățământ cu indexarea anuală a acestei sume în funcție de rata inflației stabilită de BNM; obligarea achitării lunare din contul pârâtului ***** în contul reprezentantului legal al copilului minor – *****, conform procentajului gradului de vinovăție stabilit, pentru copilul decedatului –***** din luna august

2023 din suma de 2822,10 lei până la vârsta de 18 ani sau 23 de ani dacă își va continua studiile la secția zi din cadrul instituțiilor de învățământ cu indexarea anuală a acestei sume în funcție de rata inflației stabilită de BNM; achitarea lunară conform procentajului gradului de vinovăție stabilit, pentru mama copiilor minori ai decedatului – ***** care are grijă de copiii decedatului sus indicați din luna august 2023 a sumei rezultate proporțională gradului de vinovăție stabilit de Instanță din suma de 2806,50 lei până la împlinirea vârstei de 14 ani a celor 4 copii ai decedatului sus indicați; repararea prejudiciului moral din contul pârâtului ***** prin încasarea unei compensații bănești în sumă de a câte 200000 lei pentru 4 copii minori ai decedatului în contul reprezentantului legal – *****, iar în total 800000 lei și repararea prejudiciului moral pentru mama decedatului ***** cu suma de 200000 lei și repararea prejudiciului moral pentru fratele decedatului***** cu suma de 200000 lei în total suma de 1200000 lei.

Argumentele părții pârâte

Referitor la fapta și circumstanțele producerii accidentului de muncă, accentuează că lipsește vinovăția ***** în producerea accidentului soldat cu decesul cet. *****. Acest fapt, reiese expres din procesul-verbal privind cercetarea accidentului de muncă. Alte probe care ar indica asupra nerespectării de către ***** a cadrului legal nu există, deși partea reclamantă urma să argumenteze și să prezinte probe care ar indica asupra implicării ilicite din partea ***** în producerea accidentului mortal.

Din contra, prin procesul-verbal privind cercetarea accidentului de muncă s-a constatat că cauza de producere a accidentului de muncă este încălcarea de către ***** a cerințelor instrucțiunii de securitate și sănătate în muncă, încălcarea disciplinei de muncă. Mai mult, toate materialele administrate în cadrul procesului de cercetare a accidentului de muncă arată că, incidentul s-a produs din cauza defunctului, care era în stare de ebrietate și care nu a ținut cont de pericolul la care s-a expus personal.

Raporturile juridice ce țin de instituirea de măsuri privind asigurarea securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă sunt reglementate prin Legea securității și sănătății în muncă nr.186 din 10 iulie 2008, care la art.2 alin.(2) stabilește principiile generale privind prevenirea riscurilor profesionale, protecția lucrătorilor la locul de muncă, eliminarea factorilor de risc și de accidentare, informarea, consultarea, participarea echilibrată, instruirea lucrătorilor și a reprezentanților acestora, precum și liniile directoare generale privind aplicarea principiilor menționate.

Este de reținut că Inspectoratul de stat al muncii nu a constatat careva nereguli, din contra a punctat asupra respectării rigorilor legale în ce privește instruirea în domeniul protecției muncii (ordinară, suplimentară), instructajul la locul de muncă, controlul medical la angajare, periodic, fapt care reiese inclusiv din fișa personală a angajatului.

Potrivit fișei personale, angajatul *****, inter alia, era obligat să comunice imediat angajatorului și/sau lucrătorilor desemnați orice situație de muncă pe care au motive întemeiate să o considere un pericol grav pentru securitate și sănătate; să coopereze cu angajatorul și/sau cu lucrătorii desemnați pentru a da posibilitate angajatorului să se asigure că mediul de lucru este în siguranță și nu prezintă riscuri profesionale în activitatea lucrătorului; să însușească și să respecte instrucțiunile de securitate și sănătate în muncă.

Așadar, cet. *****, cunoscând pericolul iminent, din proprie inițiativă a decis să efectueze lucrări pe pilonul de 10 KW, motiv din care vinovăția angajatorului se exclude. Or, angajatul ***** a fost instruit, cunoștea riscurile, a primit sarcina de muncă concretă, nu a anunțat

superiorul despre decizia sa, precum și din proprie inițiativă a neglijat dispoziția superiorului și s-a expus pericolului, prin efectuarea de lucrări pe pilonul de 10 KW.

Mai mult, din conținutul Fișei personale de instruire în domeniul securității și sănătății în muncă, întocmită pe numele lui *****, rezultă că una din obligațiile angajatului era că acesta să fie în deplină capacitate de muncă pe durata programului de lucru, astfel încât să nu expună la pericol atât persoana proprie, cât și ceilalți salariați.

Plata indemnizației unice persoanelor care beneficiază de acest drept se efectuează de către întreprinderea vinovată de producerea accidentului de muncă sau de declanșarea afecțiunii profesionale din contul mijloacelor proprii.

Angajatorul este ținut să achite indemnizație unică de deces doar atunci când se constată că, accidentul mortal de muncă s-a produs din vina angajatorului, fie atunci când accidentul mortal de muncă s-a produs din vina unității și a accidentatului.

La caz, se constată că, accidentul mortal de muncă produs la data de 24 august 2023, s-a produs din vina salariatului *****, circumstanță ce denotă că, cerința reclamantei de încasare a indemnizației unice de deces urmează a fi respinsă.

Sub acest aspect, subliniază că prin procesul-verbal întocmit de Inspectoratul de Stat al Muncii la 22 decembrie 2023, s-a stabilit că persoanele care au încălcat prevederile actelor legislative și ale altor acte normative din domeniul muncii sunt:

- ***** - salariat, la tentativa de a poza cablul de telecomunicații pe stâlpul LEA 10 kv, aflându-se sub influența băuturilor alcoolice, și-a pus în pericol sănătatea sa, ca rezultat a fost electrocutat mortal, prin ce a încălcat cerințele pct.9 lit.b), h) din Instrucțiunea nr.55 de securitate și sănătate în muncă pentru tehnician în telecomunicații, electromecanic telecomunicații, inginer în telecomunicații, tehnician internet, inginer internet, la construcția și exploatare a liniilor aeriene de telecomunicații și instalații de abonat;
- *****- șef SEI Ștefan Vodă care a permis: executarea neautorizată a lucrărilor în instalații electrice; executarea lucrărilor în zonele de protecție a rețelelor electrice, fără acordul scris de la întreprinderea de rețele electrice.

Aici accentuează că, constatările cu referire la *****sunt lipsite de substrat factologic, dacă coechipierul lui *****, cet. Catărau Alexei a explicat în cadrul procedurii de cercetare a accidentului de muncă că, decizia de a poza cablu pe stâlpii rețelelor de distribuție a energiei electrice îi aparține defunctului.

În alți termeni, cum poate fi atribuită vinovăția *****, de executarea neautorizată a lucrărilor în zona de protecție a rețelelor electrice, dacă Fedun Vitalii, superiorul defunctului, nu a dat așa dispoziție și nu cunoștea despre acest fapt.

În alt registru reține că, răspunderea pentru prejudiciul cauzat prin vătămare a integrității corporale, prin altă vătămare a sănătății ori prin deces este o răspundere delictuală, care trebuie să conțină în sine următoarele condiții generale, inclusiv și în cazurile vătămării sănătății în timpul executării obligațiunilor de serviciu: existența unei fapte ilicite, adică acțiune sau inacțiune, care are ca rezultat încălcarea drepturilor subiective sau interesele legitime ale unei persoane; existența unui prejudiciu care constă în rezultatul sau efectul negativ suferit de o persoană prin vătămare a integrității corporale sau prin altă vătămare a sănătății ori prin deces datorită faptei ilicite săvârșite de o altă persoană; legătura de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu; existența vinovăției persoanei care a săvârșit fapta ilicită.

Pentru survenirea răspunderii civile a angajatorului pentru dauna cauzată sănătății salariaților sunt necesare, în afara condițiilor generale, și unele condiții speciale și anume: a) la momentul cauzării prejudiciului să existe raporturi de muncă între angajator și salariat; b)

prejudiciul să fi fost cauzat salariatului în timpul și în legătură cu executarea obligațiunilor de serviciu.

Caracterul ilicit al faptei angajatorului constă în crearea unor condiții dăunătoare de muncă, în nerespectarea normelor de protecție a muncii și a cerințelor securității, în neasigurarea securității și igienei muncii.

În speță nu se întrunesc aceste condiții, întrucât ***** s-a conformat tuturor exigențelor legale.

Pretenția privind repararea prejudiciului moral, în primul rând, este o pretenție conexă pretenției de bază, iar în al doilea rând, partea reclamantă nu a prezentat nici o probă care ar descrie relația în care se afla defunctul cu reclamanții care solicită repararea prejudiciului moral.

Legiuitorul a condiționat repararea prejudiciului moral de existența unei relații deosebit de personală cu persoana decedată, anume la momentul decesului, relație care urma să fie probată. Or, doar gradul de rudenie nu indică asupra unei relații deosebit de personale, întrucât este un fapt notoriu că în familie relațiile pot fi destul de dușmănoase.

Din modul în care a înțeles reprezentantul reclamanților acest temei legal, ar reieși că oricare persoană fie rudă sau nu, doar prin simpla declarare a unei relații deosebit de personale ar putea solicita repararea pretinsului prejudiciu moral. Această percepție este una total eronată. Or, orice declarație trebuie probată corespunzător.

La fel, atrage atenția asupra cerinței părților reclamante privind recuperarea prejudiciului moral în suma totală de 1200000 de lei, care în opinia părții pârâte este vădit excesiv, or ***** nu este autorul prejudiciului produs în cauză, consideră că acesta a fost provocat personal de către decedatul *****, care contrar prevederilor actelor normative în domeniul protecției muncii și aflându-se sub influența băuturilor alcoolice sub propriu risc și răspundere s-a apucat de executarea lucrărilor, care nu trebuiau să fie făcute în cazul de față și care, din nenorocire au soldat cu decesul dlui *****.

Este de menționat că, afirmația reprezentatului reclamanților precum că ***** s-a eschivat de la recuperarea prejudiciului moral la faza extrajudiciară a soluționării litigiului, este una eronată. Precizează că, prin răspunsul său din 18 mai 2024 la cererea prealabilă a reprezentantului reclamanților, ***** a comunicat că condiția legală de bază pentru recuperarea prejudiciului este dovada faptului vinovăției. Tot la acest capitol este de relatat că, atât ***** cât și dl ***** nemijlocit au contribuit la suportarea cheltuielilor legate cu înmormântarea dlui *****.

În ce privește pretenția cu privire la despăgubirea pentru pierderea întreținătorului, indică că este una neîntemeiată întrucât ***** nu poartă nici o vină în producerea accidentului mortal.

Mai mult ca atât, pe partea încasării despăgubirii pentru perioada de la 18 ani până la împlinirea vârstei de 23 ani, dacă își va continua studiile, este una prematură, pentru care nu s-a întrunit nici o condiție legală.

Consideră că pretențiile reclamanților formulate în privința achitării despăgubirilor pentru pierderea întreținătorului pentru 4 copii minori și pentru soția decedatului, care are grijă de copiii minori ai decedatului până la vârsta de 14 ani este înaintată față de un pârât necorespunzător motiv pentru care urmează a fi respinse ca neîntemeiate.

Argumentele participanților expuse în ședința de judecată

În ședința de judecată, reprezentantul părților reclamante a susținut cererea de chemare în judecată, pentru motivele de fapt și de drept expuse, solicitând admiterea integrală a acesteia. În

cadrul ascultării pledoariilor, ***** și ***** au solicitat admiterea cererii de chemare în judecată ca fiind una întemeiată.

În ședința de judecată, reprezentantul părții pârâte a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată, ca fiind neîntemeiată.

În ședința de judecată, reprezentantul intervenientului accesoriu a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată, ca fiind neîntemeiată.

Aprecierea instanței de judecată

Audiind expunerile celor prezenți în ședința de judecată, examinând materialele cauzei în raport cu circumstanțele stabilite și normele aplicabile speței, instanța de judecată reține următoarele considerente.

Conform art.117 alin.(1) Cod de procedură civilă, *probe în cauze civile sînt elementele de fapt, dobîndite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei*.

Potrivit art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel*.

Conform art.121 Cod de procedură civilă, *instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului*.

Iar în conformitate cu prevederile art.130 alin.(1) Cod de procedură civilă, *instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege*.

În conformitate cu prevederile art.239 Cod de procedură civilă, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată*.

Potrivit art.240 alin.(1) și (3) Cod de procedură civilă, *la deliberarea hotărîrii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii. Instanța judecătorească adoptă hotărîrea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant*.

În conformitate cu art.9 alin.(1) din Legea securității și sănătății în muncă nr.186-XVI din 10 iulie 2008, *angajatorul este obligat să asigure securitatea și sănătatea lucrătorilor sub toate aspectele ce țin de activitatea desfășurată*.

Potrivit art.10 din Legea securității și sănătății în muncă nr.186-XVI din 10 iulie 2008 (în vigoare la data incidentului), *(1) în cadrul responsabilităților sale, angajatorul este obligat să ia măsurile necesare pentru protecția securității și sănătății lucrătorilor, inclusiv pentru prevenirea riscurilor profesionale, asigurarea informării și instruirii, precum și pentru asigurarea organizării și a mijloacelor necesare. (2) Angajatorul este obligat să vegheze la adaptarea măsurilor prevăzute la alin.(1), ținînd seama de schimbarea împrejurărilor, cu scopul de a ameliora situația existentă. (3) Angajatorul este obligat să aplice măsurile prevăzute la alin.(1) și (2) în baza următoarelor principii generale de prevenire: a) evitarea riscurilor profesionale; b) evaluarea riscurilor profesionale ce nu pot fi evitate; c) combaterea riscurilor*

profesionale la sursă; d) adaptarea locului de muncă în funcţie de necesităţile persoanei, inclusiv ale persoanelor cu dizabilităţi, în special în ceea ce priveşte adaptarea rezonabilă a locului de muncă, alegerea echipamentelor de lucru, a metodelor de producţie şi de lucru, în vederea atenuării muncii monotone şi a muncii normate şi reducerii efectelor acestora asupra sănătăţii; e) adaptarea la progresul tehnic; f) înlocuirea aspectelor periculoase prin aspecte nepericuloase sau mai puţin periculoase; g) dezvoltarea unei politici de prevenire ample şi coerente, care să includă tehnologia, organizarea muncii, condiţiile de muncă, relaţiile sociale şi influenţa factorilor legaţi de mediul de lucru; h) acordarea priorităţii măsurilor de protecţie colectivă faţă de măsurile de protecţie individuală, cu excepţia cazurilor cînd acestea se referă la persoanele cu dizabilităţi; i) asigurarea lucrătorilor cu instrucţiunile corespunzătoare privind securitatea şi sănătatea în muncă; j) furnizarea de noi tehnologii şi dispozitive de asistenţă, de instrumente şi echipamente care să permită persoanelor cu dizabilităţi menţinerea locului de muncă; k) crearea şi menţinerea unor condiţii igienice pentru viaţă şi muncă; l) propagarea odihnei active în rîndul salariaţilor. (4) Fără a aduce atingere celorlalte dispoziţii ale prezentei legi şi ţinînd seama de natura activităţilor din unitate, angajatorul este obligat: a) să evalueze riscurile profesionale, în special la alegerea echipamentelor de lucru, a substanţelor sau a preparatelor chimice utilizate, precum şi la amenajarea locurilor de muncă; b) să asigure, ulterior evaluării prevăzute la lit.a) şi în funcţie de necesităţi, aplicarea de către angajator a măsurilor de prevenire, precum şi a metodelor de producţie şi de lucru care să ducă la îmbunătăţirea nivelului securităţii şi al protecţiei sănătăţii lucrătorilor şi să fie integrate în toate activităţile unităţii respective şi la toate nivelurile ierarhice; c) să ia în considerare capacitatea lucrătorilor în ceea ce priveşte sănătatea şi securitatea acestora ori de cîte ori le încredinţează o sarcină; d) să se asigure că planificarea şi introducerea de noi tehnologii fac obiectul consultării lucrătorilor şi/sau a reprezentanţilor lor în ceea ce priveşte consecinţele alegerii echipamentului, condiţiilor de lucru şi mediului de lucru asupra securităţii şi sănătăţii lucrătorilor; e) să ia măsurile corespunzătoare pentru ca în zonele de risc grav şi specific să poată avea acces numai salariaţii care au primit instrucţiuni adecvate privind securitatea şi sănătatea în muncă. (5) Fără a aduce atingere celorlalte dispoziţii ale prezentei legi, în cazul în care la acelaşi loc de muncă se află lucrători ai mai multor unităţi, angajatorii acestora sînt obligaţi: a) să coopereze în vederea aplicării dispoziţiilor privind securitatea, sănătatea şi igiena în muncă, luînd în considerare natura activităţilor; b) să îşi coordoneze acţiunile de protecţie şi prevenire a riscurilor profesionale, luînd în considerare natura activităţilor; c) să se informeze reciproc despre riscurile profesionale; d) să informeze lucrătorii şi/sau reprezentanţii acestora despre riscurile profesionale. (6) Mijloacele financiare cheltuite de către angajator pentru realizarea măsurilor de securitate şi sănătate în muncă sînt deductibile. (7) Măsurile privind securitatea, igiena şi sănătatea în muncă nu vor comporta, în nici o situaţie, obligaţii financiare din partea lucrătorilor.

În conformitate cu art.18 din Legea securităţii şi sănătăţii în muncă nr.186-XVI din 10 iulie 2008, *(1) lucrătorului căruia i s-a evaluat procentul capacităţii de muncă păstrată ca urmare a unui accident de muncă sau a unei boli profesionale i se plăteşte, din contul unităţii care poartă vina pentru accidentul de muncă sau pentru boala profesională, pe lîngă despăgubirea stabilită de lege, o indemnizaţie unică, luîndu-se ca bază salariul mediu lunar pe ţară, pentru fiecare procent de pierdere a capacităţii de muncă, dar nu mai puţin de un salariu anual al accidentatului. (2) În caz de deces al lucrătorului în urma unui accident de muncă sau a unei boli profesionale, unitatea care poartă vina pentru accidentul de muncă sau pentru boala profesională repară prejudiciul material persoanelor care au dreptul la aceasta, în modul şi în*

mărimea stabilită de lege, şi, în plus, le plăteşte, din contul mijloacelor proprii, o indemnizaţie unică, luîndu-se ca bază salariul mediu anual al celui decedat, înmulţit la numărul anilor complеţi pe care acesta nu i-a trăit pînă la vîrsta de 62 de ani, dar nu mai puţin de 10 salarii medii anuale. (3) Plata indemnizaţiei unice prevăzută la alin.(1) şi alin.(2) se efectuează începînd cu data de 30 mai 2008. (4) Dacă reducerea capacităţii de muncă sau decesul lucrătorului a survenit în urma unui accident de muncă nu numai din vina unităţii ci şi a accidentatului, se aplică răspunderea mixtă conform legii şi mărimea indemnizaţiei unice se reduce în dependenţă de gradul de vinovăţie a accidentatului. (5) Indemnizaţia unică se plăteşte persoanelor care au dreptul la aceasta de către unitatea care poartă vina pentru accidentul de muncă sau pentru boala profesională, în modul stabilit de Guvern. (6) În cazul în care unitatea nu dispune de mijloacele respective, plata indemnizaţiei unice se efectuează, în baza hotărîrii instanţei judecătoreşti, din contul oricăror bunuri sau mijloace ale unităţii. (7) Litigiile ce ţin de achitarea indemnizaţiei unice se examinează de către instanţa judecătorească.

În conformitate cu art.19 din Legea securităţii şi sănătăţii în muncă nr.186-XVI din 10 iulie 2008 (în vigoare la data incidentului), *(1) fiecare lucrător îşi va desfăşura activitatea în conformitate cu pregătirea profesională şi instruirea sa, precum şi cu instrucţiunile de securitate şi sănătate în muncă primite din partea angajatorului, astfel încît să nu expună la pericol de accidentare sau de îmbolnăvire profesională nici propria persoană şi nici alte persoane care ar putea fi afectate de acţiunile sau de omisiunile lui în timpul lucrului. (2) Pentru realizarea dispoziţiilor alin.(1), lucrătorii sînt obligaţi: a) să utilizeze corect maşinile, aparatele, uneltele, substanţele periculoase, echipamentele de transport şi alte mijloace de producţie; b) să utilizeze corect echipamentul individual de protecţie pus la dispoziţie şi, după utilizare, să îl înapoieze sau să îl pună la locul destinat pentru păstrare; c) să excludă deconectarea, schimbarea sau mutarea arbitrară a dispozitivelor de protecţie ale maşinilor, aparatelor, uneltelor, instalaţiilor, clădirilor şi altor construcţii, precum şi să utilizeze corect aceste dispozitive; d) să comunice imediat angajatorului şi/sau lucrătorilor desemnaţi orice situaţie de muncă pe care au motive întemeiate să o considere un pericol grav pentru securitate şi sănătate, precum şi orice defecţiuni ale sistemelor de protecţie; e) să aducă la cunoştinţă conducătorului locului de muncă şi/sau angajatorului orice caz de îmbolnăvire a lor la locul de muncă sau orice accident de muncă suferit de ei; f) să coopereze cu angajatorul şi/sau cu lucrătorii desemnaţi, atîta timp cît este necesar, pentru a face posibilă realizarea oricăror măsuri sau cerinţe dispuse de inspectorii de muncă sau pentru a da posibilitate angajatorului să se asigure că mediul de lucru este în siguranţă şi nu prezintă riscuri profesionale în activitatea lucrătorului; g) să însuşească şi să respecte instrucţiunile de securitate şi sănătate în muncă. (3) Obligaţiile prevăzute la alin.(1) se aplică, după caz, şi altor persoane specificate la art.3 alin.(2) lit.c)-h)*.

Conform art.1998 Cod civil, *(1) cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune. (2) Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăţie se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege. (3) O altă persoană decît autorul prejudiciului este obligată să repare prejudiciul numai în cazurile expres prevăzute de lege. (4) Prejudiciul nu se repară dacă a fost cauzat la rugămintea sau cu consimţămîntul persoanei vătămate, cu condiţia că persoana cunoştea sau trebuia să cunoască consecinţele rugămînţii sau ale consimţămîntului, şi dacă fapta autorului nu contravine bunelor moravuri*.

Potrivit art.2005 Cod civil, *(1) comitentul răspunde de prejudiciul cauzat cu vinovăţie, iar în cazurile expres prevăzute de lege, fără vinovăţie, de către administratorul, salariatul său sau o altă persoană subordonată comitentului (prepus) în funcţiile care i s-au încredinţat. (2) În*

cazul în care prepusul a cauzat prejudiciul cu intenție, persoana vătămată poate alege să ceară repararea prejudiciului numai de la comitent, numai de la prepus sau de la ambii în mod solidar. (3) Comitentul conservă dreptul de regres contra prepusului. Prepusul se poate exonera de răspundere dacă va dovedi că s-a conformat întocmai instrucțiunilor comitentului. (4) Lipsa discernământului prepusului la momentul săvîrșirii faptei ilicite nu exonerează comitentul de răspundere.

Conform art.2031 Cod civil, *(1) în cazul decesului persoanei ca urmare a vătămării grave a integrității corporale sau a altei vătămări a sănătății, dreptul la despăgubire pentru pierderea întreținătorului îl au: a) persoanele inapte de muncă, care erau întreținute de defunct sau care, la data decesului acestuia, aveau dreptul la întreținere; b) copilul persoanei născut după decesul ei; c) unul dintre părinții, soțul sau un alt membru al familiei defunctului, indiferent dacă este apt pentru muncă sau nu, care nu lucrează și îngrijește de copiii, frații și surorile care erau întreținuți de defunct și care nu au împlinit vîrsta de 14 ani sau care, deși au împlinit o astfel de vîrstă, au nevoie de îngrijire din cauza sănătății, conform avizului organelor medicale abilitate; d) persoanele care erau întreținute de defunct și care au devenit inapte pentru muncă pe parcursul a 5 ani de la decesul lui. (2) Dreptul la despăgubire pentru pierderea întreținătorului se recunoaște: a) minorilor, pînă la împlinirea vîrstei de 18 ani; b) elevilor și studenților care au împlinit 18 ani, pînă la finalizarea studiilor (cu excepția studiilor efectuate la secția fără frecvență) în instituții de învățămînt, dar cel mult pînă la împlinirea vîrstei de 23 de ani; c) femeilor care au împlinit vîrsta de 55 de ani și bărbaților care au împlinit vîrsta de 60 ani – pe viață; d) persoanelor cu dizabilități; e) unuia dintre părinți, soțului sau unui alt membru al familiei defunctului, ce îngrijește de copiii, frații și surorile care erau întreținuți de defunct, pînă la împlinirea vîrstei de 14 ani sau pînă la îmbunătățirea stării sănătății, confirmată prin aviz de organele medicale abilitate. (3) La stabilirea despăgubirii se va ține seama de nevoile persoanei îndreptățite, precum și de veniturile pe care, în mod normal, defunctul le-ar fi avut pe perioada pentru care se acordă despăgubirea. Dispozițiile art.2028-2030 se aplică în mod corespunzător. (4) Persoanele obligate să repare prejudiciul cauzat prin deces vor fi ținute să compenseze și cheltuielile de înmormîntare necesare, ținînd cont de statutul social al defunctului și de obiceiurile locale, persoanei care le-a suportat*.

Conform art.2032 Cod civil, *(1) prejudiciul cauzat prin vătămare a integrității corporale sau prin altă vătămare a sănătății cuprinde și cheltuielile medicale suportate în mod rezonabil de către cei apropiați persoanei vătămate în folosul ei. (2) În cazul decesului persoanei ca urmare a vătămării sănătății, prejudiciul patrimonial cauzat la momentul decesului devine prejudiciul patrimonial al succesorilor defunctului. (3) Prejudiciul moral suferit de o persoană fizică ca urmare a vătămării grave a integrității corporale sau a altei vătămări a sănătății ori a decesului unei alte persoane se repară dacă, la momentul vătămării sau decesului, acea persoană fizică se afla într-o relație deosebit de personală cu persoana vătămată sau decedată. (4) Dreptul la despăgubirea prejudiciului moral se transmite la succesori numai în cazul în care a fost stabilit printr-o tranzacție sau printr-o hotărîre judecătorească definitivă. (5) Cel care răspunde de prejudiciu poate invoca față de terții prevăzuți la alin.(1)-(3) toate excepțiile pe care le-ar fi putut ridica față de persoana a cărei sănătatea a fost vătămată sau care a decedat*.

Conform art.2036 Cod civil, *(1) în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri. (2) Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial. (3) Reparația prejudiciului moral se face și în lipsa*

vinovăției autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declarației scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de sancțiune administrativă a arestului , muncii neremunerate în folosul comunității și în alte cazuri prevăzute de lege. (4) Dacă legea nu prevede altfel, simpla constatare a încălcării unui drept sau interes recunoscut de lege fără plata de despăgubiri oferă satisfacție echitabilă persoanei vătămate doar cînd aceasta corespunde cu natura dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat și persoana vătămată astfel va putea obține o valoare nepatrimonială superioară prejudiciului moral suferit. (5) Dreptul la despăgubire pentru atingerile aduse drepturilor personale nepatrimoniale poate fi cesionat numai în cazul în care a fost stabilit printr-o tranzacție sau printr-o hotărîre judecătorească definitivă.

Conform art.2037 Cod civil, *(1) mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. (2) Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luînd în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrîngerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate. (3) La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului*.

Examinarea prezentei cauze impune verificarea cumulativă a premiselor răspunderii juridice a pârâtului *****, existența unei fapte ilicite imputabile pârâtului ori prepusului acestuia, producerea unui prejudiciu, legătura de cauzalitate dintre fapta imputată și prejudiciu, precum și vinovăția în forma cerută de lege.

Raportul juridic dedus judecății are un caracter mixt, fiind invocate atât norme speciale din domeniul securității și sănătății în muncă, cât și norme de drept civil privind repararea prejudiciului cauzat prin deces, inclusiv răspunderea comitentului pentru fapta prepusului. Totuși, indiferent de calificarea juridică a pretențiilor, elementul comun și determinant rămâne imputabilitatea accidentului de muncă în sarcina unității pârâte, întrucât art.18 din Legea securității și sănătății în muncă nr.186/2008 condiționează plata indemnizației unice de existența vinei unității, iar Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.513/1993 prevede, în esență, că întreprinderea nu suportă plata indemnizației dacă dovedește că accidentul nu îi poate fi imputat.

Instanța reține ca fiind necontestat faptul că ***** a fost angajat al ***** în calitate de tehnician telecomunicații, în baza contractului individual de muncă nr.93 din 18 martie 2022, începând cu data de 23 martie 2022, fiind încadrat în cadrul subdiviziunii teritoriale din Ștefan Vodă.

Totodată, din fișa personală de instruire rezultă că acesta a trecut instruirea introductiv-generală, instruirea la locul de muncă și instruirile periodice, inclusiv la 30 iunie 2023, cu calificativul „admis”, iar funcția deținută presupunea, printre altele, conectarea serviciilor, utilizarea cutiilor de distribuție, examinarea traseului și prezentarea condițiilor tehnice pentru instalarea serviciilor.

În aceeași ordine de idei, fișa de post a tehnicianului telecomunicații prevedea obligația executării lucrărilor în strictă conformitate cu instrucțiunile și cartelele tehnologice, localizarea și remedierea incidentelor în zona deservită, precum și obligația de informare imediată a șefului de

sector cu privire la problemele neordinare ori cele care nu pot fi soluționate. Aceste prevederi sunt relevante, deoarece situația de fapt stabilită în cauză nu privește o simplă deficiență tehnică apărută în procesul obișnuit de instalare, ci o abatere de la traseul și limitele unei lucrări de telecomunicații, prin trecerea la utilizarea unor elemente ale rețelei electrice care nu făceau obiectul dispoziției de lucru.

Din procesul-verbal nr.***** privind cercetarea accidentului de muncă mortal rezultă că evenimentul s-a produs la 24 august 2023, în jurul orei 19:02, pe stâlpul nr.304/5 al liniei electrice aeriene de 10 kV, în timpul tentativei de pozare a cablului de telecomunicații către gospodăria ***** din *****. Conform raportului de expertiză medico-legală, decesul a survenit în rezultatul electrocutării, iar fiind stabilit prezența alcoolului etilic în sânge în cantitate de 1,68 g/l, valoare care, la persoanele vii, de regulă, corespunde stării de ebrietate alcoolică medie.

Instanța constată că procesul-verbal al Inspectoratului de Stat al Muncii a indicat, la compartimentul persoanelor care au încălcat actele normative din domeniul securității și sănătății în muncă, atât pe *****, cât și pe șeful SEI Ștefan Vodă, *****.

În privința salariatului decedat s-a reținut că acesta, aflându-se sub influența băuturilor alcoolice, a încercat să pozeze cablul pe stâlpul LEA 10 kV și și-a pus în pericol propria securitate, încălcând pct.9 lit.b) și h) din Instrucțiunea nr.55, iar în privința lui ***** s-a consemnat că ar fi permis executarea neautorizată a lucrărilor în instalațiile electrice și extinderea locului de muncă față de dispoziția de lucru.

Cu toate acestea, instanța nu poate examina această mențiune izolată din procesul-verbal în afara ansamblului probator administrat în cauză. Potrivit art.130 Cod de procedură civilă, nicio probă nu are valoare prestabilită, iar instanța este obligată să aprecieze fiecare probă în raport cu toate celelalte probe, în ansamblul și interconexiunea lor, inclusiv sub aspectul pertinenței, admisibilității, veridicității și suficienței pentru stabilirea unei circumstanțe juridic relevante.

În această privință, instanța apreciază că simpla formulare din procesul-verbal potrivit căreia ***** „a permis” executarea unor lucrări neautorizate nu este suficientă, de una singură, pentru a reține răspunderea civilă a *****, cât timp probele administrate ulterior nu confirmă existența unei dispoziții concrete, a unei aprobări explicite ori a unei acceptări conștiente din partea conducerii pentru executarea lucrărilor pe stâlpul LEA 10 kV.

Astfel, din materialele prezentate rezultă că, ajunși la fața locului, ***** și ***** au constatat că nu existau posibilități tehnice de conectare pe infrastructura obișnuită a *****, iar decizia de a poza cablul pe stâlpii de distribuție a energiei electrice a fost atribuită lui *****. În același context, se reține că *****, în explicațiile date nemijlocit după accident, nu a indicat că superiorii ar fi fost informați despre imposibilitatea executării lucrării și nici că ar fi fost primită o indicație de a utiliza pilonii electrici.

Mai mult, în explicațiile analizate în cadrul urmăririi penale, ***** a relatat că l-a avertizat pe ***** despre interdicția pozării cablului pe pilonul de 10 kV, însă acesta i-ar fi răspuns că știe ce face, iar la întrebarea dacă a informat șeful de serviciu despre discuția avută, martorul a răspuns că nu a făcut acest lucru pentru a nu-i crea probleme lui ***** la locul de muncă. Această declarație este relevantă pentru stabilirea conduitei concrete a echipei la fața locului și pentru aprecierea existenței sau inexistenței unei legături cauzale între acțiunile conducerii și accident.

Instanța reține de asemenea că, din conținutul ordonanței din 14 ianuarie 2025 rezultă că potrivit răspunsului ***** nr.01-08/10659 din 19 decembrie 2024, în ziua de 24 august 2023, angajații ***** și ***** nu au sesizat Biroul de Monitorizare și Incidente sau șeful nemijlocit despre imposibilitatea executării dispoziției de lucru privind conectarea abonatei *****. Acest

element probator confirmă că mecanismul intern de raportare a situațiilor neordinare nu a fost utilizat de către echipa aflată în teren, deși tocmai asemenea situație impunea suspendarea lucrării și solicitarea unei soluții tehnice autorizate.

În același sens, din materialele cauzei rezultă declarațiile martorului ***** care a indicat faptul că tehnicienii, la fața locului, urmau să verifice posibilitatea conectării abonatului, cutia de distribuție și linia de piloni, iar dacă datele tehnice nu corespundeau sau conectarea nu putea fi efectuată în condiții obișnuite, aceștia trebuiau să se adreseze către Biroul de Monitorizare și Incidente ori către persoanele responsabile. Acesta a mai menționat că, în cazul dat, după constatarea inexistenței unei linii de piloni de telecomunicații către abonat și existența pilonilor electrici, această sesizare nu a fost făcută.

Prin urmare, instanța consideră că nu este probată afirmația reclamanților potrivit căreia șeful SEI Ștefan Vodă ar fi permis, în sens direct, executarea lucrărilor pe pilonul de 10 kV. Noțiunea de „a permite", pentru a fundamenta răspunderea civilă a angajatorului, nu poate fi dedusă dintr-o presupunere generală, ci trebuie să se întemeieze pe probe certe privind cunoașterea situației periculoase concrete și acceptarea efectuării lucrării în acele condiții. Această concluzie este consolidată și de ordonanța Procuraturii raionului Ștefan Vodă din 14 ianuarie 2025, prin care s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a lui ***** și clasarea procesului penal nr.2024340091, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art.183 alin.(2) Cod penal. Deși ordonanța procurorului nu substituie examinarea civilă a cauzei și nu înlătură obligația instanței de a analiza autonom condițiile răspunderii civile, ea constituie un înscris pertinent, care confirmă că, în urma verificărilor penale, nu a fost stabilită o faptă culpabilă penal imputabilă intervenientului accesoriu în legătură cu accidentul.

Instanța mai reține că, potrivit materialelor cauzei, ***** a declarat că nu a permis niciodată lui ***** sau lui ***** să efectueze lucrări pe pilonul de 10 kV, că nu cunoștea despre intenția acestora de a interveni asupra unei asemenea infrastructuri și că, în cazul în care tehnicienii ar fi constatat la fața locului imposibilitatea conectării în condiții obișnuite, aceștia urmau să sisteze lucrările și să informeze superiorii. Aceste declarații se coroborează cu faptul nesesizării Biroului de Monitorizare și Incidente și cu obligațiile din fișa postului tehnicianului.

În ceea ce privește starea de ebrietate a salariatului decedat, instanța apreciază că aceasta nu constituie, în sine, un motiv pentru a înlătura caracterul de accident de muncă al evenimentului, însă constituie o circumstanță esențială pentru analiza culpei și a cauzalității. Materialele cauzei nu demonstrează că, la momentul repartizării dispozițiilor de lucru, ***** era în stare de ebrietate ori că pârâtul cunoștea sau trebuia să cunoască despre o astfel de stare concretă în ziua accidentului. Dimpotrivă, din declarațiile examinate rezultă că alcoolul ar fi fost consumat ulterior, în timpul deplasării în teren, după executarea unor lucrări anterioare. Alegația reclamanților potrivit căreia angajatorul ar fi cunoscut o problemă generală legată de consumul de alcool al salariatului nu este suficientă pentru angajarea răspunderii în prezenta cauză. Pentru stabilirea răspunderii civile nu este suficientă invocarea unei conduite anterioare sau a unui risc abstract, ci trebuie probat că angajatorul a omis, în împrejurări concrete și previzibile, o măsură necesară care, dacă ar fi fost luată, ar fi prevenit accidentul produs în modalitatea stabilită în cauză.

În speță, cauza accidentului nu a fost lipsa unei discuții generale despre riscul consumului de alcool, ci decizia concretă a salariatului de a urca pe un pilon al rețelei electrice de 10 kV și de a continua lucrarea, în pofida caracterului neautorizat al intervenției, a inexistenței unei dispoziții de lucru pentru asemenea operațiune și a obligației de a informa superiorii despre imposibilitatea conectării în condiții tehnice obișnuite.

Instanța nu poate reține nici argumentul potrivit căruia lipsa unor instrucțiuni detaliate pentru executarea lucrărilor pe stâlpii de 10 kV ar demonstra culpa angajatorului. Din contra, materialele cauzei arată că intervenția neautorizată asupra instalațiilor electrice era interzisă, iar salariatul nu era chemat să execute lucrări asupra unei asemenea infrastructuri, în baza dispoziției primite. În aceste condiții, eventuala inexistență a unei instruiri speciale pentru lucrări care nu trebuiau executate nu poate fi transformată într-un temei de răspundere a angajatorului pentru decizia unilaterală a salariatului de a se expune unui risc evident și neautorizat.

Totodată, instanța constată că din materialele cauzei rezultă că în cadrul *****, existau instrucțiuni de securitate și sănătate în muncă pentru funcțiile relevante, inclusiv Instrucțiunea nr.55 pentru tehnicieni în telecomunicații, precum și alte acte interne privind exploatarea liniilor de telecomunicații și organizarea lucrărilor cu pericol sporit. Din extrasul Instrucțiunii nr.55 rezultă că lucrătorii aveau obligația de a ține cont de răspunderea personală pentru respectarea regulilor de securitate și de a fi în deplină capacitate de muncă pe durata programului, astfel încât să nu pună în pericol propria persoană sau alte persoane.

Prevederile art.9 și art.10 din Legea nr.186/2008 instituie în sarcina angajatorului obligația de a asigura securitatea și sănătatea lucrătorilor sub toate aspectele ce țin de activitatea desfășurată, inclusiv prin prevenirea riscurilor profesionale, instruire, informare și organizarea mijloacelor necesare. Totuși, aceste prevederi nu transformă angajatorul într-un garant absolut al oricărei conduite individuale a lucrătorului, mai ales atunci când lucrătorul instruit se abate de la sarcina primită, nu informează superiorii despre imposibilitatea executării lucrării și efectuează o intervenție neautorizată asupra unei infrastructuri electrice care nu făcea obiectul lucrării dispuse.

Aceeași lege, prin art.19, stabilește obligația lucrătorului de a-și desfășura activitatea în conformitate cu pregătirea profesională, instruirea și instrucțiunile primite de la angajator, astfel încât să nu expună la pericol nici propria persoană, nici alte persoane. În consecință, răspunderea angajatorului nu poate fi dedusă automat din producerea rezultatului prejudiciabil, ci trebuie examinată în raport cu conduita concretă a lucrătorului și cu caracterul previzibil, prevenibil și imputabil al riscului.

În prezenta cauză, reclamanții nu au administrat probe suficiente care să demonstreze că ***** a dispus, a autorizat sau a tolerat executarea lucrărilor pe stâlpul LEA 10 kV, că a cunoscut starea de ebrietate a salariatului la momentul continuării lucrărilor în satul Semionovca sau că a omis o măsură concretă, legal impusă și aptă să prevină accidentul în circumstanțele efectiv produse. Or, potrivit art.118 Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor sau obiecțiilor sale.

Instanța admite că decesul lui ***** a produs reclamanților o suferință reală și profundă, iar situația copiilor minori rămași fără tată reclamă o abordare intensificată. Totuși, soluția judiciară nu poate fi întemeiată exclusiv pe gravitatea consecințelor și pe situația personală a reclamanților, ci trebuie să rezulte din întrunirea condițiilor legale ale răspunderii civile a persoanei chemate în judecată.

Sub aspectul pretenției privind stabilirea gradului de vinovăție, instanța reține că o asemenea constatare nu poate avea caracter abstract și nu poate fi dispusă în lipsa reținerii unei fapte ilicite imputabile pârâtului. Gradul de vinovăție poate fi stabilit numai în cadrul unei răspunderi dovedite, în vederea determinării întinderii obligației de reparare și nu ca o operațiune autonomă, desprinsă de condițiile răspunderii juridice.

Întrucât instanța nu a constatat existența unei fapte ilicite imputabile ***** și nici existența unei legături de cauzalitate între o conduită a pârâtului și accidentul produs, cerința privind stabilirea gradului de vinovăție urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

În privința indemnizației unice solicitate în temeiul art.18 din Legea nr.186/2008 și al Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.513/1993, instanța reține că această prestație se datorează de unitatea care poartă vina pentru accidentul de muncă, iar în cazul culpei mixte se reduce în funcție de gradul de vinovăție al accidentatului. În lipsa stabilirii vinovăției unității pârâte ori a prepusului acesteia, nu există temei legal pentru obligarea ***** la plata indemnizației unice. Prin urmare, instanța nu va verifica detaliat formula de calcul a indemnizației, a numărului de ani luați în considerare, a salariului mediu anual sau a distribuirii sumei între beneficiari, deoarece aceste elemente devin relevante numai după constatarea existenței obligației de plată în sarcina pârâtului. În speță, premisa juridică a acestei obligații nu a fost dovedită.

Cu privire la despăgubirile lunare pentru pierderea întreținătorului, solicitate în folosul copiilor minori și al mamei acestora, instanța reține că art.2031 Cod civil instituie dreptul la despăgubire în cazul decesului persoanei ca urmare a unei fapte prejudiciabile imputabile unei persoane responsabile. Așadar, chiar dacă reclamanții pot avea calitatea subiectivă de persoane îndreptățite în ipoteza existenței răspunderii, această calitate nu suplinește lipsa condițiilor răspunderii pârâtului.

În măsura în care drepturile de asigurare socială pentru accidente de muncă și boli profesionale sunt reglementate de legislația specială și pot fi valorificate în condițiile date, acest aspect nu schimbă concluzia instanței asupra acțiunii civile formulate împotriva *****. Or, prin prezenta hotărâre, instanța de judecată nu se pronunță asupra eventualelor prestații sociale ce pot fi solicitate de reclamanți de la autoritățile competente, ci doar asupra pretențiilor înaintate împotriva pârâtului respectiv.

În consecință, pretențiile privind obligarea ***** la plata despăgubirilor lunare pentru pierderea întreținătorului urmează a fi respinse, întrucât nu s-a demonstrat că pârâtul este persoana responsabilă, în sensul normelor civile, pentru decesul lui *****.

În ceea ce privește repararea prejudiciului moral, instanța reține că prejudiciul moral suferit de rudele unei persoane decedate poate fi reparat atunci când sunt întrunite condițiile răspunderii persoanei chemate să repare prejudiciul. Existența unei relații familiale apropiate și suferința produsă de deces sunt circumstanțe importante, însă ele nu înlătură necesitatea demonstrării faptei ilicite, a vinovăției și a legăturii de cauzalitate în sarcina pârâtului. În speță, nefiind stabilită răspunderea ***** pentru producerea accidentului, nu există temei legal pentru obligarea acesteia la plata compensației morale solicitate de reclamanți. Din acest motiv, instanța nu va examina proporționalitatea sumelor pretinse, deoarece întinderea reparației morale poate fi determinată numai după constatarea persoanei responsabile pentru prejudiciu.

Instanța apreciază că argumentele părții reclamante privind caracterul obiectiv și sporit al obligațiilor angajatorului în domeniul securității și sănătății în muncă sunt, în principiu, corecte la nivel normativ, însă nu pot conduce automat la admiterea acțiunii. Obligația de prevenire a riscurilor profesionale trebuie raportată la riscurile activității dispuse, la informațiile pe care angajatorul le avea ori trebuia să le aibă, precum și la conduita efectivă a salariatului și nu transformată într-o răspundere nelimitată pentru orice abatere individuală a lucrătorului aflat în teren. Or, în cauza examinată, din materialele cauzei se reflectă concluzia că salariatul a fost instruit, avea obligația de a raporta imposibilitatea executării lucrării, nu a sesizat superiorii ori Biroul de Monitorizare și Incidente, a acționat în afara dispoziției concrete de lucru și a intervenit asupra unei infrastructuri electrice fără autorizare. Aceste circumstanțe rup legătura de cauzalitate dintre obligațiile generale ale angajatorului și rezultatul produs, în lipsa unei dovezi că pârâtul a cunoscut și a acceptat executarea lucrării periculoase.

În acest context, instanța conchide că accidentul de muncă mortal produs la 24 august 2023 nu poate fi imputat ***** în sensul necesar pentru angajarea răspunderii civile, pentru plata indemnizației unice, pentru achitarea despăgubirilor lunare sau pentru repararea prejudiciului moral. Faptul că evenimentul s-a produs în timpul zilei de muncă și în legătură cu deplasarea la un abonat nu este suficient pentru antrenarea răspunderii pârâtului, în lipsa faptei ilicite imputabile și a legăturii de cauzalitate.

Din considerentele reflectate supra, instanța va respinge cererea de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată.

În conformitate cu art.238-241 Cod de procedură civilă, instanța de judecată

h o t ă r ă ș t e:

Se respinge cererea de chemare în judecată, ca fiind neîntemeiată.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Președintele ședinței,
Judecător (*semnătură*) Andrei Ojoga
Copia corespunde originalului,
Judecător *Andrei Ojoga*